

R. SZÉKELY JULIANNA

Hajtóvadászat

Nem igaz, hogy a magyar közélet csupa gyűlölködés. A legvárhatóbb pillanatokban üti föl fejét a testvéri szeretet, legutóbb például vasárnap este ütötte, A Hét műsorában.

Odaült a néző a készülék elé, hogy na most végre töviről hegyire megtudja, mi folyik három napja a rádióban, miért bocsátottak el 129 embert, miféle szakmai meg etikai vétségek miatt. Mit mond az elnöki jogkörű Csúcs alelnök, mit a felügyeleti jogkörű kormány, a hallgatók, a megtört rádiósok, a törhetetlen Frász? Ha kirúgott rádiósok műsora szombaton már nem mehetett adásba, akkor más kirúgottak vasárnap miért mehetett? Megint másoké viszont miért csak úgy, hogy az előző heti programjukat ismételték, ha csak azért nem, mert a szerkesztők szakmailag és etikailag a múlt héten még nem voltak ennyire padlón? Miért kellett lefújni egyszerre két 168 Óra című műsort? Mit jelent az, hogy bizonyos személyek lehetetlenné tették, hogy akár a Mester Ákos-, akár a Rapcsányi László-féle változat elhangozzék? Ki kit gáncsolt el a stúdió ajtajában, ki kinek a kezéből csavarta ki a mikrofont? Legalábbis a néző már csak ilyesmiket bírt elgondolni a korábbi, szűkszavú híradások nyomán.

A Hét is megérezte a várakozást. A műsorvezető rögvest ezzel nyitott, mondván, sokan várják, hogy mondjanak valamit, hisz az eltávolítottak között olyanok is voltak, akik évtizedeken át dolgoztak A Hét testvérműsorában, a 168 Órában. A nézőt már ez a közlés kizökkentette picit, hisz e két műsorról eledddig nem kifejezetten testvéri relációban gondolkodott. Ám e meghökkenés semmi volt ahhoz képest, mint mikor megtudta, hogy a hét egyik legbotrányosabb eseményéről egy nagy daleszt fog bármit is megtudni. „Nem lehet — közölte a szigorú műsorvezető. — A 168 Óra az elmúlt hónapokban valóságos hajtóvadászatot indított ellenünk és más tévéműsorok ellen. Elfogultsággal vádolnának, így hát nem tehetünk mást, hallgatunk.”

És hallgattak, mint a sír. Nem mintha ennyiből nem lehetett volna kitálatni, mit mondtak volna, ha nem ilyen végletesen testvériek. De hát hallgatni csakugyan elegánsabb, mint mondjuk nyilvánosan nyelvet öltögetni testvérekre, akit épp lenyakaztak, közben variációkat írni a régi mondókára: „Úgy kellett, káposztába hús kellett.”

A Hét elegáns és mértéktartó műsor, amely nem dramatizálja túl a dolgokat. Már majdnem olyan visszafogott, mint maga a kormány, amely újabban a világért sem ártaná bele magát a médiumok dolgába. Persze lehet, hogy ők is azért némák, nehogy elfogultsággal vádolják őket, elvégre őket is hajtóvadásztta a 168 Óra, már amennyiben helyesen értelmezzük e fogalmat. Hajtóvadászni újmagyarul (nyilván benne lesz Király B. Izabellának nyelvújítási kézikönyvében) annyit tesz, mint: 1. bíráltni; 2. kormánykoalícióval, kormánytelevízióval egyet nem érteni. Ennyiből is világos, miért nem tekinthető hajtóvadászatnak mondjuk A Hét többrészes hadjárata az **Eörsi**-, Konrád-féle hazaárulók, a ZDF vagy BBC testvérműsorok ellen.

A tévénéző viszont nem tud eléggé disztinváltni. A tévénézőnek az a fixa ideája, hogy neki a pénzéért információk járnak, nem pedig testvéri érzelmek. Többféle vélemény ugyanarról a dologról, plusz a fellelhető tények, aztán a konzekvenciákkal, köszöni szépen, majd élboldogul. Azt pedig, hogy ki elfogult, ki nem, szeretné ugyancsak maga eldönteni, de ha egy tévéműsor már eleve az elfogultság látszatától fél, hát nyilván oka van rá. Mondjuk az, hogy adott témáról képtelen egy objektív benyomást keltő műsort készíteni, aminek viszont mind szakmai, mind etikai szempontból le kellene vonni a konzekvenciáit.

Persze lehet, hogy a néző mindent túldramatizál. Lehet, hogy Csépe Bélának, a KDNP frakcióvezetőjének van igaza, aki szerint a tömeges rádióselbocsátásoknak semmivel sem nagyobb a politikai töltete, mint tesszem azt 129 villamosvezető kirúgásának, csak épp a villamosvezetők nem jutnak nyilvánossághoz. Akkor sem, ha a nyílt pályán kell elhagyniuk a szerelvényeket, mert nemzetgazdasági szempontból már az is kockázatos, ha a remízig vezetnek.

A rendszerváltó folyamat nem megy áldozatok nélkül. Az pedig, hogy az áldozatok kiabálnak, kellemetlen, ám természetes körülmény. A „szükséges rossz”, ahogy Csépe Béla fogalmazná.

Ott van a privatizáció esete a KDNP-vel meg Szabó Tamással, az is kitűnő példa rá, mennyi bajt okozhat a túldramatizálás. Amíg az ember csak bizonyos hajtóvadász újságokban olvasott róla, meg volt győződve, hogy néhány kereszténydemokrata képviselő kipakolta nekünk az igazságot. Ha nem is halmozta el konkrétumokkal, a nyilatkozatuk értésre adta, hogy a privatizáció sok tekintetben nemcsak hogy nem látszik tisztességesnek, de nem is az. A vizsgálóbizottság vezetője, Lukács Tamás egyenesen letétbe helyezett iratokról beszélt, melyek alkalomadtán megvédik őt, ha az érdekeltek el akarják tussolni a disznóságokat. Ismételtlen hírbe keveredett az ÁVÜ és Szabó Tamás, ám aztán, mint derült égből a villámcsapás, kiderült, hogy megint csak nem a privatizáció gyanús, hanem e vizsgálati anyag. Amelyet nemcsak hogy nem egyeztettek a párt vezetőivel, de jogtalanul is hoztak nyilvánosságra, mert igaz, hogy a nyilvánosságnak készült, csak nem úgy, nem most, és nem nekünk. Lukács Tamás ugyan nem látszik érteni az intó jelekből, ám Surján pártelnök-miniszter vasárnap megmagyarázta, hogy az egész túldramatizálás, a sajtó megalapozatlan érzelmekeltése szalagcímek formájában.

Nála nyugodtabb talán csak Szabó Tamás volt, a privatizációs miniszter. Ekkora nyugalom még A Hétben is ritkaság. Elmagyarázta, miről van szó: politikai hisztériáról, melyet a privatizációban versengő vesztesek keltenek — nyilván a rádiós vesztesek testvérei.

Ha Szabó Tamás nekiállna gyötrődni miattuk, akkor nem tudna dolgozni, ő viszont éjt nappallá téve dolgozik, tehát a gyötrődés kizárt.

Láttunk még néhány túldramatizálót A Hétben. Hornt, Kunczét, Tardos Mártont. A munkanélküli tiszaburaiakat, akik szalonna helyett italt, cigarettát lopnak, és a sajtótájékoztatót elipszilonnal írják. Helyre lettek téve mind rendesen, meghallgathatták, mekkora a föllendülés, a devizartalék, az ipari termelés, láthatták, mint dolgozik mezőn, műhelyben az ember és a gép.

Közben a rádió is szól. Mi kell még?